

07.12.2024

Operační systémy
IV. ročník

Bc. Lukáš Pospíšil

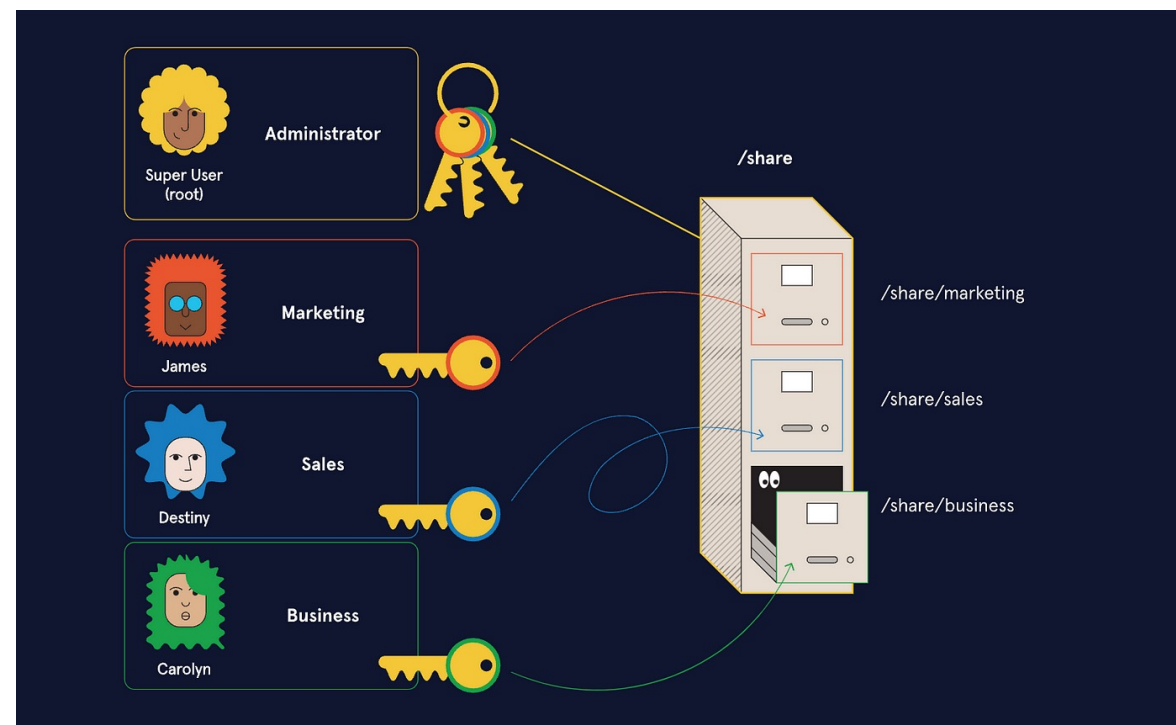
Uživatelské účty a oprávnění

Cíl tématu

- **Znám** pojmy:
 - superuživatel, primární a sekundární skupina, přístupová práva (čtení –r, zápis –w, spuštění –x), symbolický a číselný zápis, ACL
- **Popíšu a vyjmenuju:**
 - typy uživatelských účtů a jejich funkce
 - základní soubory pro správu účtů a práv
- **Umím:**
 - vytvořit, upravit, a smazat uživatele a skupiny
 - nastavit oprávnění k souborům a adresářům symbolicky a číselně
 - používat příkazy na práci s uživateli a přístupovými právy

Principy uživatelských účtů v Linuxu

- **Víceuživatelský OS**
- Správa uživatelských účtů, oprávnění
- Uživatel
 - má svůj účet
 - členem jedné či více skupin

Typy uživatelských účtů

- Superuživatel (**root**)
 - **neomezená** oprávnění, plná kontrola nad systémem
 - pro **správu systému**
 - používat na nezbytné úlohy
- Běžný uživatel
 - **omezený** přístup, manipuluje se svými soubory, nastavením
- Systémový účet
 - správa **systémových služeb**
 - mysql (databáze), www-data (web. aplikace)

SPRÁVA UŽIVATELSKÝCH ÚČTŮ A SKUPIN

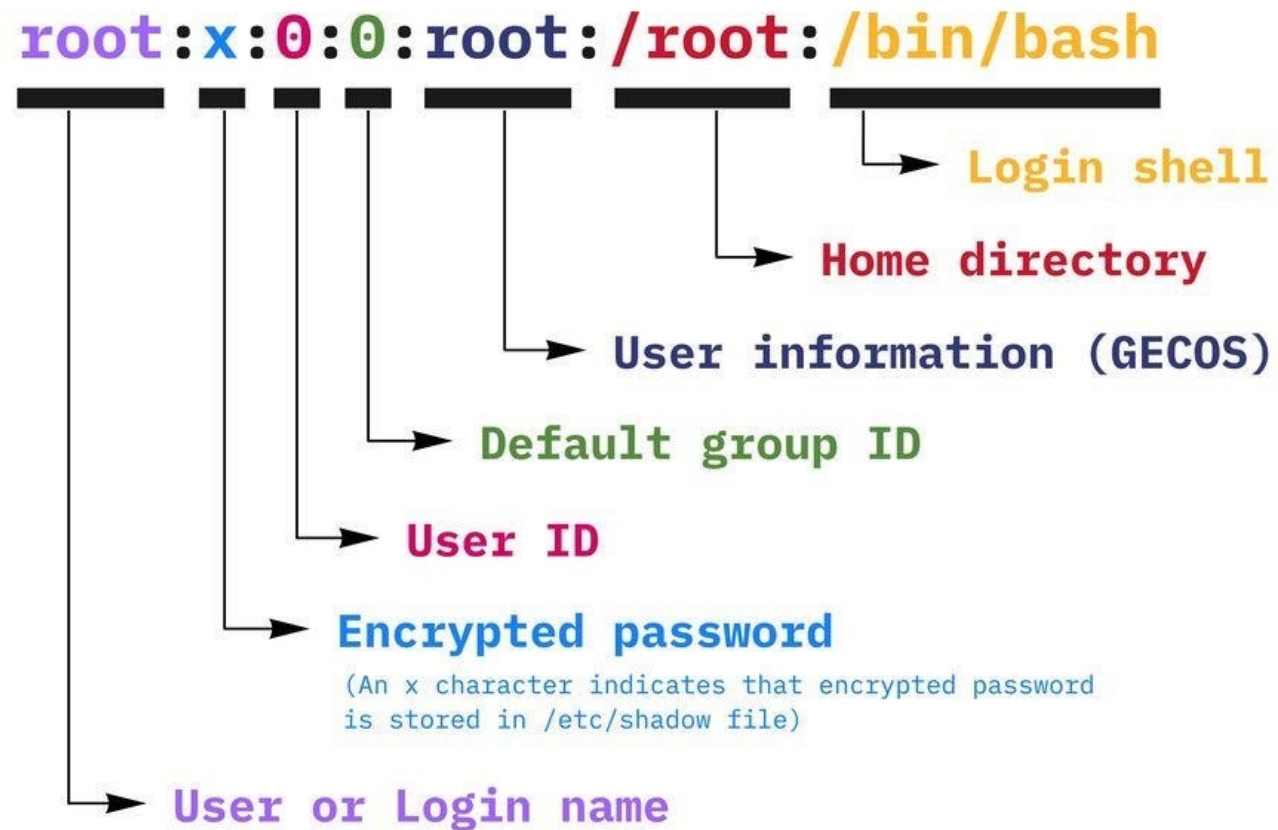
Správa uživatelů

- Vytváření nových účtů, úprava existujících, mazání
- Příkazem zadáváme jako **root**
 - **sudo**
- Informace o uživateli **ukládáme do souborů**
 - */etc/passwd*
 - informace o **uživateli** (účet)
 - */etc/shadow*
 - **zakryptovaná hesla** k účtům

/etc/passwd

- Kompletní **seznam uživatelských účtů**
 - reálné, systémové (virtuální)
- Ve formátu *username:x:UID:GID:GECOS:homedir:shell*
 - uživatelské jméno
 - **x** aktivní účet (! značí neaktivní)
 - id uživatele
 - id primární skupiny
 - popis (jméno, příjmení)
 - domovský adresář
 - shell (**bin/false** – bez shell, nelze se přihlásit do konzole)

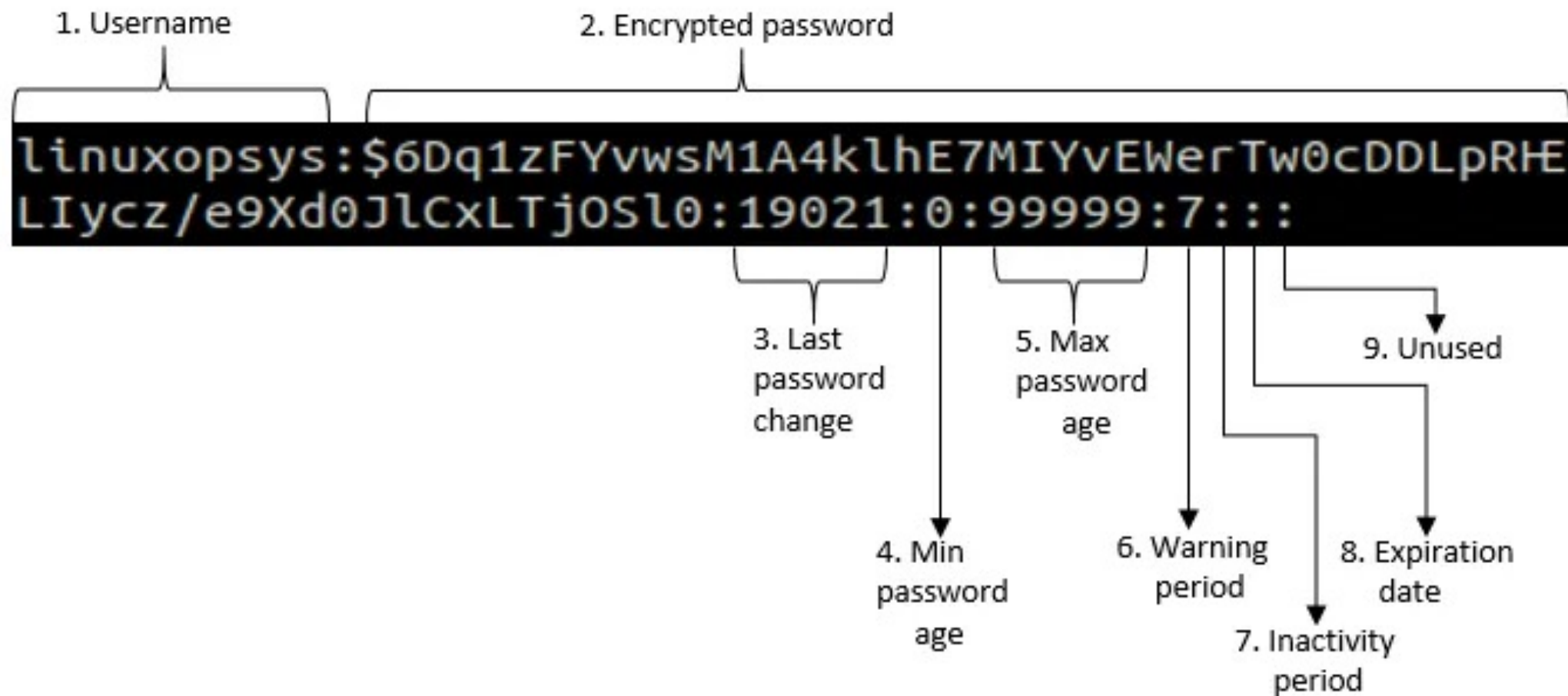
/etc/passwd

/etc/passwd na našem serveru

```
mesosdev:x:1002:1003::/home/mesosdev:/bin/bash
mesosdev-tv:x:1003:1004::/home/mesosdev-tv:/bin/bash
mesosdev-ids:x:1004:1005::/home/mesosdev-ids:/bin/bash
mesos-ids-ftp:x:1005:1005::/home/mesosdev-ids/htdocs/ids.mesosdev.cz:/bin/false
galfar:x:1006:1004::/home/galfar:/bin/bash
mesosdev-schmida:x:1007:1007::/home/mesosdev-schmida:/bin/bash
mesosdev-cernya:x:1008:1008::/home/mesosdev-cernya:/bin/bash
mesosdev-mancuskaa:x:1009:1009::/home/mesosdev-mancuskaa:/bin/bash
mesosdev-kucerad:x:1010:1010::/home/mesosdev-kucerad:/bin/bash
mesosdev-vrbad:x:1011:1011::/home/mesosdev-vrbad:/bin/bash
mesosdev-dockalj:x:1012:1012::/home/mesosdev-dockalj:/bin/bash
mesosdev-pizaj:x:1013:1013::/home/mesosdev-pizaj:/bin/bash
mesosdev-necask:x:1014:1014::/home/mesosdev-necask:/bin/bash
mesosdev-roznovskyl:x:1015:1015::/home/mesosdev-roznovskyl:/bin/bash
```

/etc/shadow

/etc/shadow na našem serveru

```
mesosdev:$6$AVU4DRWIT9l9FvXG$isES7nad.nLSU5dmAhR0vXGCsSacD8Bsp1evQjUmyN03/7hJF.30dvVy1WACSNgBkreR5HTPZgVqODqy
mesosdev-tv:$6$XdAryWtd9n2Fxs0M$V1aLZ8jl92sAlGAhwIK8n419cnvIwTFBrnkXSwSMNwl0L3AcLlk40Q.O./Gzo0Y54c9d2v8iif6hE
mesosdev-ids:$6$02hP81RCiEeBKXcp$Aw76gPTEHQ.bQ4fYQ0Yrspr.o87z6hw7Msre6LH1tjaatSEc50VWNdAIFJpDPAk5/5SGsA3MPkz/
mesos-ids-ftp:$6$IG03BufbiKpF9AL6$7AZ6NqajlmuihAFPmagTlT8WoVDZ5sCk5C98fNtyY8vYUIliMXZm4mWFG2PzISA0pyurlJlF0Bn
galfar:$6$4x.r3zqABXdtTSyE$YlkDKvw03vM.SMk5d0kvNNWir6929fDW95L4EZnsokvHMtiN9eZxibAkJSzlCBH/YF/t9wujS44AiVii8f
mesosdev-schmida:$6$WM/m.7XJaL07Jpfm$qYGFzSlI/r6Rmm1001WAAuTpSfWn4SDC4Hvnwld18RqdUtRrxpxCf8A97IXmMI.XK6Wp.hpF
mesosdev-cernya:$y$j9T$rM9que8Eu23oL/TseMKib1$SSYSfudjNdrBjHtzcTAU9TuemKayl0u70w.5vPrql01:19842:0:99999:7:::
mesosdev-mancuskaa:$y$j9T$y0QqNXAvpDQXqQgJV7tqC0$gmA3qwUMZ1zZIGWnQXp4g7qF0jnEWMCe1PShPmfkZ90:20007:0:99999:7:
mesosdev-kucerad:$y$j9T$McQrNy6EpZURpH3boGbLY.$EMHiXMHDETzP26uNpdErZgI2Dbd0AsmrjqWR8L5tPB:19842:0:99999:7:::
mesosdev-vrbad:$6$MJCK5Cz15sUhCZXk$SeGF/B.piMQgFuHeh8WoszbJd4sCclmxKK4eIlzIZHlJa6n6nl.CnJPjC45y/S.v4ta8cwF8Vr
mesosdev-dockalj:$6$u8vsz3FYji0bNGs7$cXmU/4eZqMspWi52Vv41.iDhqFpVAlPrFKikgCxnK3MYsc4wehnpBGRJRTuDbWCFiVsyFYJi
mesosdev-pizaj:$6$Tw5Hy6yQkv2SgPq7$VP1qpWCxx8IfQsF0Wl8zPmtKBrrlh/0mXu2Gzw/Uk32p1cKlce2ZOMSLh6PhwJQ8dYs4hhNJZf
mesosdev-necask:$y$j9T$w4NTvT0TcgQRK3tyS38jy1$6XVKDq6RPaze5pIYbzuKcQoogr71ykCjY4MXJ0RoUF3:19842:0:99999:7:::
```

Vytvoření uživatele - adduser

- Příkaz **adduser**
- **Interaktivní**, user-friendly
- Postupně jsme vyzýváni k zadání všech údajů
- **Domovský adresář automaticky**
 - */home/jmenouzivatele*
- Použití
 - **sudo adduser jmenoUzivatele**

adduser

```
root@mesosdev:/home/lukino185# sudo adduser zkouska
Adding user `zkouska' ...
Adding new group `zkouska' (1033) ...
Adding new user `zkouska' (1032) with group `zkouska' ...
Creating home directory `/home/zkouska' ...
Copying files from `/etc/skel' ...
New password:
Retype new password:
passwd: password updated successfully
Changing the user information for zkouska
Enter the new value, or press ENTER for the default
    Full Name []: Zkouška
    Room Number []: 100
    Work Phone []: 730000021
    Home Phone []:
    Other []: testovací účet
chfn: name with non-ASCII characters: 'Zkouška'
chfn: 'testovací účet' contains non-ASCII characters
Is the information correct? [Y/n] Y
```

Vytvoření uživatele - useradd

- Příkaz **useradd**
- Nastavujeme **pomocí parametrů**
 - pro **pokročilejší** možnosti
- Použití
 - `sudo useradd -m -s /bin/bash -g I4-ops novak`
 - `sudo passwd novak`

```
root@mesosdev:/home/lukino185# useradd -m -s /bin/bash -g I4-ops zkouska2
root@mesosdev:/home/lukino185# sudo passwd zkouska2
New password:
Retype new password:
passwd: password updated successfully
```

useradd přepínače

- Domovský adresář
 - **-m** vytvoří **automaticky** dle loginu
 - **-M** **nevytvoří** domovský adresář
 - **-d** **přiřadí** již vytvořený domovský adresář
- Shell
 - **-s /bin/bash** nastaví **bash** jako výchozí shell
 - **-s /bin/false** **zakáže** použití shellu
- Skupiny
 - **-g** nastaví **primární** skupinu
 - **-G** přidá uživatele do **dalších skupin**

useradd

```
root@mesosdev:/home/lukino185# useradd -m -s /bin/bash -g I4-ops zkouska2
root@mesosdev:/home/lukino185# sudo passwd zkouska2
New password:
Retype new password:
passwd: password updated successfully
```

Úprava uživatelských účtů - usermod

- Příkaz **usermod**
- Stejné přepínače jako u useradd
- **Přidání do skupiny**
 - `sudo usermod -aG nazevSkupiny uzivatel`
- **Změna shell**
 - `sudo usermod -s /bin/zsh uzivatel`
- **Změna uživatelského jména**
 - `sudo usermod -l novyUsername staryUsername`

Úprava uživatelských účtů - passwd

- Příkaz **passwd**
- **Změna hesla**
 - `sudo passwd uzivatel`
- Zamknutí účtu (**lock**)
 - `sudo passwd -L uzivatel`
- Odemknutí účtu (**unlock**)
 - `sudo passwd -U uzivatel`

Úprava uživatelských účtů - chage

- Příkaz **chage**
 - change age
- **Interaktivní** průvodce
 - sudo chage uzivatel
- **Informace nastavení** uživatele
 - sudo chage -l uzivatel
- Omezení **stáří hesla** na 90 dnů
 - sudo chage -M 90 uzivatel

Chage

```
pi@raspberrypi:~ $ chage -h
Usage: chage [options] LOGIN

Options:
  -d, --lastday LAST_DAY      set date of last password change to LAST_DAY
  -E, --expiredate EXPIRE_DATE set account expiration date to EXPIRE_DATE
  -h, --help                  display this help message and exit
  -I, --inactive INACTIVE     set password inactive after expiration
                              to INACTIVE
  -l, --list                  show account aging information
  -m, --mindays MIN_DAYS      set minimum number of days before password
                              change to MIN_DAYS
  -M, --maxdays MAX_DAYS     set maximim number of days before password
                              change to MAX_DAYS
  -R, --root CHROOT_DIR       directory to chroot into
  -W, --warndays WARN_DAYS    set expiration warning days to WARN_DAYS

pi@raspberrypi:~ $ █
```

Chage

```
[vivek@wks01 ~]$ sudo chage -l elizabeth
Last password change                : Jul 29, 2023
Password expires                    : Oct 27, 2023
Password inactive                   : Nov 10, 2023
Account expires                     : Oct 27, 2023
Minimum number of days between password change : 0
Maximum number of days between password change : 90
Number of days of warning before password expires : 7
[vivek@wks01 ~]$
[vivek@wks01 ~]$ sudo chage -l elizabeth | grep -i 'expires'
Password expires                    : Oct 27, 2023
Account expires                    : Oct 27, 2023
Number of days of warning before password expires : 7
[vivek@wks01 ~]$
[vivek@wks01 ~]$
[vivek@wks01 ~]$ sudo /tmp/days.sh
/tmp/days.sh: line 6: 1: :User name missing. Bye
[vivek@wks01 ~]$ sudo /tmp/days.sh elizabeth
The elizabeth account has 90 day(s) left to expire their account.
The elizabeth account has 90 day(s) left to expire their password.
[vivek@wks01 ~]$
[vivek@wks01 ~]$ sudo /tmp/days.sh root
Warning: /tmp/days.sh - account aging [account expire date] not set for the root account.
Warning: /tmp/days.sh - account aging [password expire date] not set for the root account.
[vivek@wks01 ~]$
[vivek@wks01 ~]$
```

Mazání uživatelských účtů - deluser

- Příkaz **deluser**
- Smazání uživatele s **ponecháním souborů**
 - `sudo deluser uzivatel`
- Smazání uživatele **vč. home**
 - `sudo doleuser --remove-home uzivatel`
- Smazání uživatele **vč. všech souborů vlastněných uživatelem**
 - `sudo deluser --remove-all-files uzivatel`
- Smazání uživatele vč. všech souborů **s vytvořením zálohy** v .tar.gz
 - `sudo deluser --backup --remove-all-files uzivatel`

Skupiny a jejich role

- Slouží ke sdružování uživatelů a **přiřazení společných oprávnění**
- Rozlišujeme 2 typy skupin
 - **primární**
 - uživatel pouze v jedné primární skupině (hlavní skupina)
 - **sekundární**
 - uživatel členem více sekundárních skupin
- **Zjištění členství** ve skupinách uživatele
 - `groups uživatel`
- Soubor `/etc/group`
 - obsahuje **informace o skupinách**

/etc/group

- Kompletní **seznam skupin**
- Ve formátu *jmeno_skupiny:x:GID:[clen1:clen2:...clenX]*
 - název skupiny
 - **x** aktivní skupina (! značí neaktivní)
 - id skupiny
 - seznam členů skupiny

```
I4:x:1006:mesosdev-cernya,mesosdev-dockalj,mesosdev-mancuskaa,mesosdev-vrbad,mesosdev-pizaj,mesosdev-necask,mesosdev-  
mesosdev-moodle:x:1094:  
mesosdev-status:x:1096:  
mesosdev-sos:x:1098:  
I4-ops:x:1032:ops-bellinon,ops-bellinos,ops-cernya,ops-chludilr,ops-elznerm,ops-hvorecky,ops-jurenkam,ops-mancuskaa,o  
mesosdev-vyuka:x:1117:  
mesosdev-ondryas-nette:x:1124:  
docker:x:999:mesosdev-pyramidheads  
mesosdev-pyramidheads:x:1128:  
mesosdev-teacher:x:1129:  
mesosdev-pdf:x:1130:
```

Vytvoření skupiny - groupadd

- Příkaz **groupadd**
 - `sudo groupadd nazev_skupiny`
- Přepínače
 - **-f** = **vynutí** přidání skupiny (i když se stejným názvem existuje)
 - `sudo groupadd -f l4-ops`
 - **-g** = nastavení **GID skupiny**
 - `sudo groupadd -g 2024 rok2024`

PŘÍSTUPOVÁ PRÁVA K SOUBORŮM A ADRESÁŘŮM

Přístupová práva v Linuxu

- Určují, kdo a jak **může přistupovat** k adresářům a souborům
- Soubor/adresář má definován
 - **tři typy oprávnění**
 - **tři kategorie uživatelů**

Typy oprávnění

- **Čtení** (*r*) – read
 - soubory – číst obsah souboru
 - adresáře – vypsat seznam obsahu (ls)
- **Zápis** (*w*) – write
 - soubory – upravit obsah souboru
 - adresáře – provádět změny v adresáři (přidávat/odebírat soubory)
- **Spuštění** (*x*) - execute
 - soubory – spouštění souboru jako program nebo skript
 - adresáře – vstupovat do adresáře (cd)

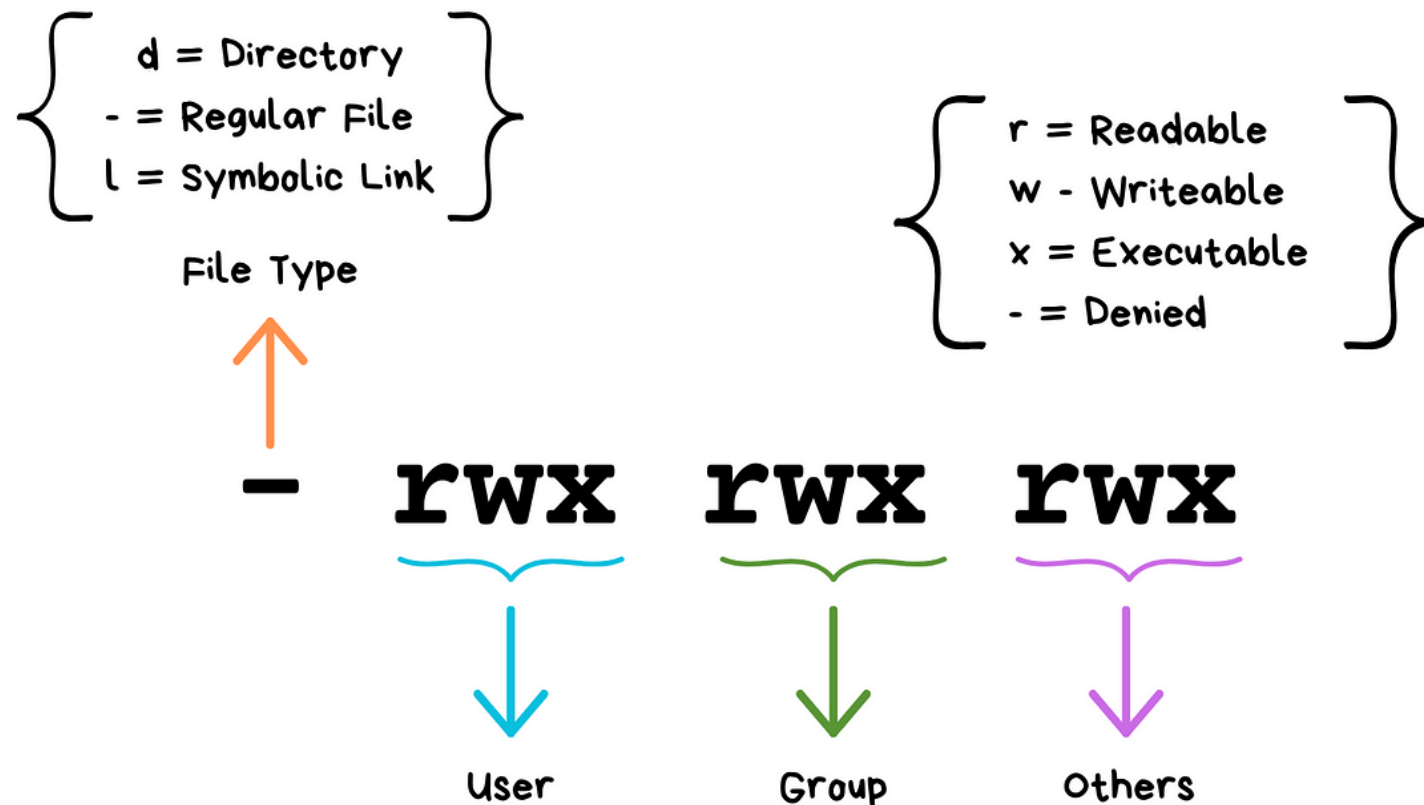
Kategorie oprávnění

- **Vlastník** (u) – user owner
 - ten, kdo soubor vytvoř
- **Skupina** (g) – group owner
 - ostatní uživatelé, kteří jsou členy skupiny vlastníka souboru
- **Ostatní** (o) – other
 - všichni ostatní uživatelé
 - ani vlastník ani člen skupiny
 - víceméně everyone

Čtení oprávnění

- *-rw-r--r-- 1 uživatel skupina 1234 Dec 5 10:00 soubor.txt*
- První znak určuje **typ** souboru
 - - běžný soubor
 - d adresář
 - l symbolický odkaz
- Další **9 znaků oprávnění** ve 3 skupinách po 3 znacích
 - *rw-* (vlastník, čtení zápis)
 - *r--* (skupina, jen čtení)
 - *r--* (ostatní, jen čtení)

Čtení oprávnění

Čtení oprávnění - příklad

- *-rwxr--r-x 1 ops-pospisill mesosdev-lpospisil 1035221 Oct 17 12:23 PAL1.pdf*
- Jedná se o běžný soubor (- na začátku)
- Vlastník může číst, zapisovat, spouštět (rwx)
- Skupina může pouze číst (r--)
- Ostatní můžou číst a spouštět (r-x)

Čtení oprávnění - příklad

- *drwx----- 2 mysql mysql 4096 Jun 17 10:05 bellinon@002dautobazar*
- Jedná se o adresář (*d* na začátku)
- Vlastník může číst, zapisovat, spouštět (*rw*x)
- Skupina nemá žádná práva (*---*)
- Ostatní nemají žádná práva (*---*)

Číselný zápis oprávnění

- Zápis oprávnění lze vyjádřit i v **číselném formátu**
 - využíváno na serverech, v FTP
- Každé oprávnění má přiřazeno **vlastní číslo**
 - **čtení** (r) – číslo **4**
 - **zápis** (w) – číslo **2**
 - **spuštění** (x) – číslo **1**
- Každá skupina uživatelů (**v pořadí** vlastník, skupina, ostatní)
 - oprávnění jakou **součet těchto čísel**

Číselný zápis oprávnění

	u g o								
	754								
	/						\		
access	r	w	x	r	w	x	r	w	x
binary	4	2	1	4	2	1	4	2	1
enabled	1	1	1	1	0	1	1	0	0
result	4	2	1	4	0	1	4	0	0
total	7			5			4		

Číselný zápis - příklad

- Oprávnění `rwxrw-r--`
- **Rozdělíme** do tří skupin (vlastník, skupina, uživatel) a sečteme
 - `rwX`
 - $r4, w2, x1 = 4+2+1 = 7$
 - `rw-`
 - $r4, w2 = 4+2 = 6$
 - `r--`
 - $r4 = 4$
- Následně **opíšeme v pořadí** skupin – 764
 - `rwxrw-r--` je tedy vyjádřeno čísly **764**

Příklad zápisu oprávnění

700	Vlastník	Skupina	Ostatní
	r w x	---	---
	4 2 1	0 0 0	0 0 0

Pro čistě soukromé adresáře. Přístup čtení, zápis a otevření adresáře má pouze vlastník.

600	Vlastník	Skupina	Ostatní
	r w -	---	---
	4 2 0	0 0 0	0 0 0

Pro soukromé soubory (s daty). Vlastník do nich může zapisovat a číst je.

755	Vlastník	Skupina	Ostatní
	r w x	r - x	r - x
	4 2 1	4 0 1	4 0 1

Typický zápis práv pro veřejný adresář. Právo čtení a otevření adresáře mají všichni, měnit data může vlastník adresáře.

644	Vlastník	Skupina	Ostatní
	r w -	r - -	r - -
	4 2 0	4 0 0	4 0 0

Typický zápis přístupových práv pro veřejné soubory, právo čtení souboru mají všichni, měnit data může jen vlastník souboru.

775	Vlastník	Skupina	Ostatní
	r w x	r w x	r - x
	4 2 1	4 2 1	4 0 1

Skupinová práce. Práva číst, zapisovat a otevírat soubory má vlastník a skupina, které je vlastník souboru členem. Ostatní mají práva soubory číst a otevírat.

770	Vlastník	Skupina	Ostatní
	r w x	r w x	---
	4 2 1	4 2 1	0 0 0

Tajný projekt. Práva čtení, zápisu a otevírání souboru má vlastník souboru a skupina, které je vlastník souboru členem. Ostatní nemají žádná práva.

Poznámka: Pro vstup do adresáře musí mít uživatel i ve všech nadřazených adresářích právo x.

Změna oprávnění - chmod

- Příkaz **chmod**
 - lze využít symbolický i číselný zápis

```
akash@ubuntu:~$ chmod g+r File2.txt
akash@ubuntu:~$ chmod g+w File2.txt
akash@ubuntu:~$ chmod g+x File2.txt
akash@ubuntu:~$ ls -l
total 68
drwxrwxr-x 4 akash akash 4096 Dec 14 12:21 Contents
-rw-rw-r-- 1 akash akash  229 Dec 14 12:21 Contents.zip
drwxr-xr-x 6 akash akash 4096 Nov 30 15:43 Desktop
drwxrwxr-x 2 akash akash 4096 Dec 14 11:41 Destination
drwxr-xr-x 2 akash akash 4096 Nov 30 11:59 Documents
drwxr-xr-x 2 akash akash 4096 Nov 24 11:33 Downloads
-rw-rw-rwx 1 akash akash   58 Dec 13 14:50 File1.txt
-rw-rwxr-- 1 akash akash   58 Dec 14 11:18 File2.txt
```

Permission granted

drwxrwxrwx

d = Directory
r = Read
w = Write
x = Execute

chmod 777

rwX | rwX | rwX
Owner | Group | Others

7	rwX	111
6	rw-	110
5	r-x	101
4	r--	100
3	-wx	011
2	-w-	010
1	--x	001
0	---	000

Změna oprávnění – symbolický zápis

- Uvádíme **zkratku skupiny** (u, g, o), **operátory** přidání/odebrání (+, -)
- `sudo chmod u+rwx,g+rx,o-r nazevSouboru`
 - přidání vlastníkoví všechna oprávnění (rwx)
 - přidání skupině čtení a spouštění (r-x)
 - odebrání čtení pro ostatní čtení (r)
- **Více skupinám** stejné oprávnění
 - `sudo chmod ugo=rx nazevSouboru`
- **Úplně všem** (ugo)
 - `sudo chmod a=rx nazevSouboru`

Změna oprávnění – číselný zápis

- Uvádíme **číselnou zkratku** v pořadí u, g, o
- `sudo chmod 754 nazevSouboru`
 - vlastník všechna oprávnění ($rw\text{x} = 7$)
 - skupina čtení a spouštění ($r\text{-}x = 5$)
 - ostatní pouze čtení ($r\text{--} = 4$)

Změna oprávnění adresáře

- **Rekurzivní** změna oprávnění
 - `chmod -R 755 adresar`
 - `chmod -R u+rwx,g+rx,o-r adresar`
- Využívat **velmi opatrně**, zejména pod root
 - obzvlášť při absolutních cestách (/)
- Můžeme **jedním příkazem zničit celý systém**

Změna vlastníka a skupiny

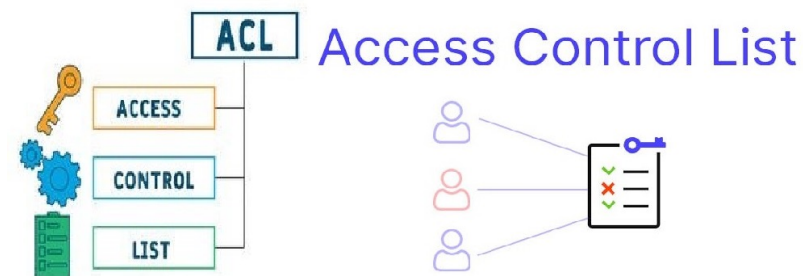
- Změna **vlastníka**
 - `sudo chown novyVlastnik soubor`
- Změna **skupiny**
 - `sudo chgrp novaSkupina soubor`
- Změna **vlastníka i skupiny naráz**
 - `sudo chown uzivatel:skupina soubor`

```
root : bash — Konsole
root@kali:~# ls -l file1.txt
-rw-r--r-- 1 root root 12 Feb  4 12:04 file1.txt
root@kali:~# chown master file1.txt
root@kali:~# ls -l file1.txt
-rw-r--r-- 1 master root 12 Feb  4 12:04 file1.txt
root@kali:~#
```

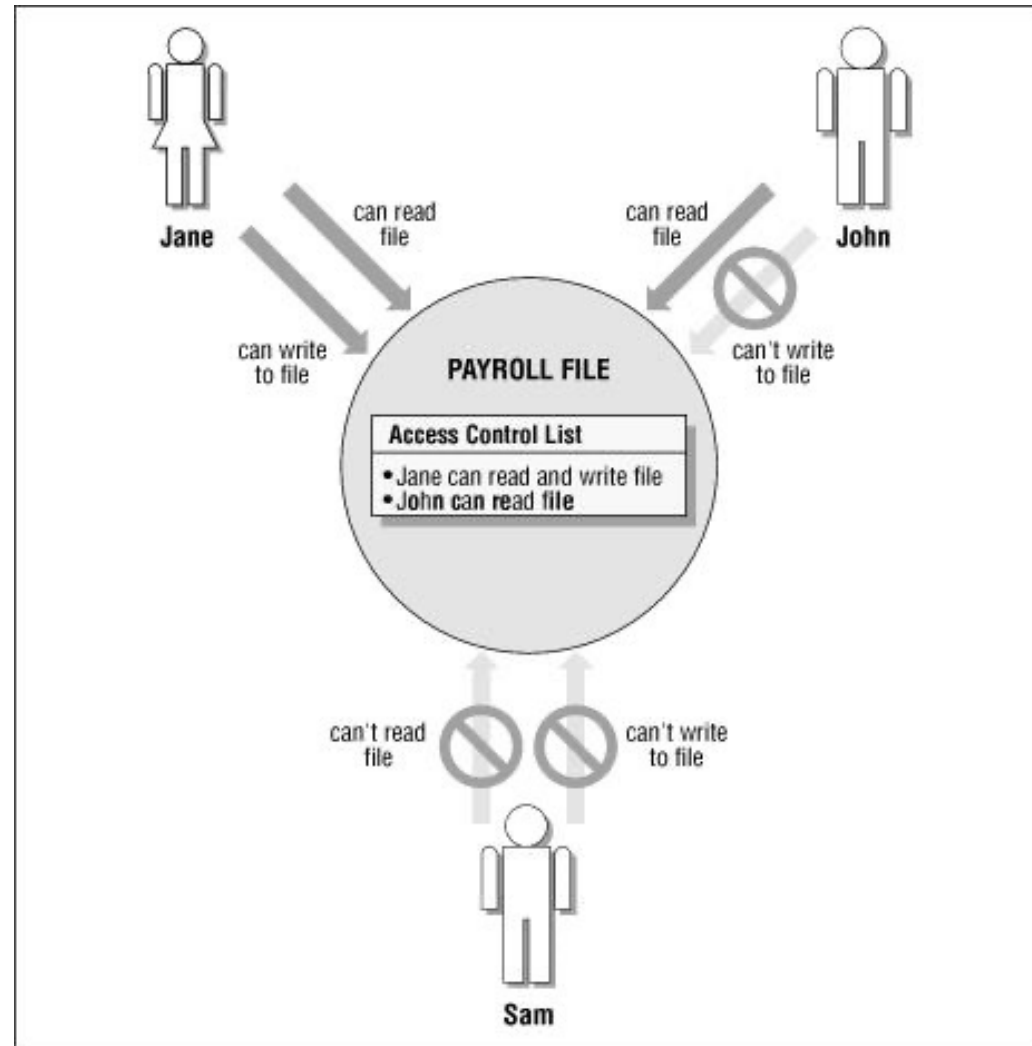
ACL

ACL

- **Rozšířená oprávnění** (Access Control List)
- Nastavení rozšířených práv pro **konkrétní uživatele**
- **Není standardně součástí systému**
 - doinstalujeme pomocí balíčkovacího systému
- **Následně nastavit v souborovém systému**
 - mírně sníží výkon souborového systému

ACL

Zobrazení přístupu - getfacl

- Příkaz **getfacl**
- Řádky
 - 1-3 název soub., vlastník, skupina
 - 4 bity setuid-setgid-sticky
 - 5,7,10 oprávnění uživ./skup.
 - 9 maska efektivních práv
 - práva všem skupinám a uživatelům
 - 11-15 výchozí oprávnění

```
1: # file: somedir/
2: # owner: lisa
3: # group: staff
4: # flags: -s-
5: user::rwx
6: user:joe:rwx           #effective:r-x
7: group::rwx             #effective:r-x
8: group:cool:r-x
9: mask::r-x
10: other::r-x
11: default:user::rwx
12: default:user:joe:rwx  #effective:r-x
13: default:group::r-x
14: default:mask::r-x
15: default:other:----
```

Nastavení přístupu - setfacl

- Příkaz **setfacl**
- Parametr **-m**, **změní práva**
- Zápis ve formátu *typ:jmeno:práva*
 - typy *user, group, mask, others*
- **sudo setfacl -m user:lukas:rwX adresar**
 - nastavíme práva na čtení, zápis, spuštění uživateli lukas
- **sudo setfacl -m group:ops4:r- adresar**
 - nastavíme práva na čtení skupině ops4

Nastavení přístupu – setfacl přepínače

- **Smazání práv**, přepínač `-x`
 - `sudo setfacl -x user:lukas adresar`
 - smažeme práva pro uživatele lukas na adresar
- **Smazání všech práv**, přepínač `-b`
 - `sudo setfacl -b adresar`
 - smažeme všechna rozšířená práva na adresar
- **Přiřazení výchozích práv** a dědění, přepínač `-m default`
 - `sudo setfacl -m default:user:lukas:rwxs adresar`
 - pokaždé když lukas v adresáři „adresar“ vytvoří soubor nebo podadresář, vždy bude mít nataveno oprávnění user:lukas:rw

Anotace

Tato prezentace slouží k seznámení se s principy správy uživatelských účtů a oprávnění v OS Linux. Obsahuje přehled typů uživatelských účtů, správu přístupových práv a s tím souvisejících příkazů.

Hlavním cílem je, aby si žáci osvojili základní pojmy uživatelský účtů a přístupových práv, naučili se vytvářet, upravovat a mazat uživatele, nastavovat oprávnění k souborům a adresářům pomocí symbolického i číselného zápisu a získali přehled o pokročilých možnostech, jako je ACL.

Užité zdroje

- <https://vyuka.mesosdev.cz/kb/operacni-systemy/linux/uzivatelske-ucty-a-opravneni/>

Autor: Bc. Lukáš Pospíšil

Předmět: Operační systémy

Ročník: 4.

Rok vytvoření: 2024

Poslední aktualizace: 2024